

ВИШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
92-50-138	05-03-2014

ДО

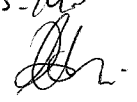
ЗС ММД
05.03.14

**ПРЕДСТАВЛЯВАЩА
ВИШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
ГОСПОЖА СОНЯ НАЙДЕНОВА**

Хр. Подорев
06.03.14

ДОКЛАД

Относно: участие на съдия Вероника Николова - национално лице за контакт на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела в 12 та годишна среща на членовете на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела

На 28 и 29 януари 2014 година, в гр.Брюксел, бе проведена 12 та годишна среща на членовете на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела /ЕСМ-ГТД/. Срещата бе ръководена от господин Майкъл Шотър, началник на отдел А1 „Гражданскоправна политика“, в ГД „Правосъдие“ на Европейската комисия. На срещата като представители на Република България присъстваха госпожа Митка Захарлиева, първи секретар на Постоянното представителство на РБ, госпожа Мигуела Григорова, представител на Висшия адвокатски съвет, господин Ивайло Иванов, представител на Нотариалната камара и съдия Вероника Николова - национално лице за контакт на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела

Срещата беше открита от г-жа Параскеви Мишу, директор на дирекция „Гражданско право“ в ГД „Правосъдие“ на ЕК. Г-жа Мишу изрази убеденост, че Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела (ЕСМ) е един от ключовите инструменти за реализиране на политиката на правосъдието, защото благодарение на практическия си опит като магистрати, адвокати, нотариуси, централни органи и други юридически професии, членовете на мрежата градят връзките и мостовете между съдебните системи в ЕС. Призова всички да помислят как да подобрят работата на мрежата и дейността в областта на гражданското правосъдие, като законодателство и като прилагане на нормите. Подчерта, че в момента ЕК изготвя доклади по

прилагането на някои от най-важните процесуални инструменти на европейското законодателство – Регламент "Брюксел I", Европейската заповед за плащане (Регламент №1896/2006), Европейското изпълнително основание при безспорни вземания (Регламент №805/2004), Регламента за малките иски (Регламент № 861/2007), при което ЕСМ играе ценна роля като източник на информация и анализ. Като скорошен положителен пример за сътрудничество отбелязва, че наскоро ЕСМ е дала становището си по основни въпроси по прилагането на Регламент "Брюксел II" (екзекватура, изслушване на детето и др.). Тези мнения и бележки ще бъдат отразени в изготвяния в момента доклад на ЕК за прилагането на Регламент "Брюксел II". Информира, че на 13 март 2014 в Атина ще бъде организирана среща, посветена на приложението на Регламент № 4/2009 – първа след двете срещи на Централните органи през 2011г. и 2012г. Във връзка с това в дневния ред са включени презентации с цел подготовка на обсъжданията в Атина. Отбелязва специално текущата работа на ЕСМ в областта на семейната медиация (с активното участие на белгийските лица за контакт) и изтъкна, че е необходимо работата по този проект да продължи с оглед подпомагане както на професионалистите, така и на гражданите. Припомни, че през м. ноември 2013г. ЕК, от името на ЕСМ, е подписала споразумение с Европейския съвет на нотариусите (CNUE) относно прилагането на Регламента за наследяването.

Във връзка с бъдещото развитие на нормативните актове на ЕС отбелязва, че безспорно влияние ще окажат европейските избори през м. май 2014г. и последващото избиране на нова Комисия, но периодът до структурирането на новата ЕК ще е време за анализ и изпълнение. Изрази надежда, че ще продължи изпълнението на инициативата „Правосъдие за растеж“. В този контекст изтъкна специално конференцията в Атина на 12 март 2014г., посветена на въпросите на несъстоятелността (изключително важна тема за Европа и съответно за ЕК). Информира, че в момента се провеждат преговорите по изменение на Регламент №1346/2000. Същевременно ЕК работи по ново предложение, целящо хармонизация на материалните норми относно несъстоятелността. Във връзка с това призова за подкрепа от страна на ЕСМ, защото това ще бъде важно за заинтересованите лица, участващи в производствата по несъстоятелност. Изтъкна, че ЕК има намерение да предложи минимални стандарти за процесуални гаранции при връчването на документ. В тази връзка посочи, че на 03.12.2013г. е

приет доклад по прилагането на Регламент № 1393/2007, за който ЕСМ също е дала своя принос. В заключение посочи, че ЕСМ е истинско достижение на европейската идея и отправи благодарност за отдадеността и успешната работа на всички, включени в дейността □

I. Дейност на ЕСМ

1. Организация и функциониране на националните съдебни мрежи по граждански и търговски дела.

1.1. Госпожа Майа Леппа, национално лице за контакт на Финландия направи кратко представяне на националната съдебна мрежа. Посочи, че тази мрежа се администрира от Министерство на правосъдието, без да има формално структурирана национална съдебна мрежа, тъй като държавата е малка и повечето професионалисти се познават. Като лица за контакт са определени са двама съдии, а също са включени и представители на юридическите професии. Основната дейност се осъществява чрез редовно организирани обучения за съдии по европейско право и обмен на опит по прилагане на европейските ворми в областта на гражданското право. Обученията се ръководят от съответния отдел в МП (например във връзка с връчването на документи обучението е насочено към много практически умения за работа с Европейския съдебен атлас, за попълване на формуляри и т.н.). Създадена е и интернет базирана вътрешна мрежа за съдилищата, чрез която редовно се поставят въпроси и се обсъждат важни теоретични и практически теми и се дава актуална информация по интерактивен и модерен начин. Министерството на правосъдието също има публично достъпна интернет - страница, на която се публикуват много материали, брошури, информация за гражданите и професионалистите. Информацията се разпространява и на хартия в съдилищата и бюрата за правна помощ. Отбелязано беше, че националната СМ участва активно и в законодателните предложения, които се изготвят с оглед ефективното прилагане на европейските инструменти.

Г-жа Франческа Контенто, национално лице за контакт на Италия, изложи подобен начин работата на италианската вътрешна съдебна мрежа и оцени вътрешната организация като допринасяща за международното сътрудничество. Като особеност отбеляза участието на италиански съдии в проект „Гаеус“, целящ повишаване на европейската правна култура и обучение по европейско право. Тези

съдии имат роля на обучители за другите италиански съдии. Те участват и в предоставянето на информация от името на Италия, чрез попълване на различните въпросници, разпространявани от ЕК. Ежедневната работа включва множество даване на съвети и информация за съдиите и другите правни професии, с цел ефективно прилагане на европейското законодателство.

2. Регионални мероприятия на ЕСМ: Френско-испански семинар относно разводите, Перпинян (Франция) на 11 октомври 2013 г.

2.1 Г-н Франсоа Лаклоз, председател на регионалната адвокатска асоциация на град Перпинян, Франция, изтъкна, че семинарът нарочно е бил организиран в пограничен район, в който има множество смесени френско-испански бракове. В него са участвали съдии и адвокати по бракоразводни дела от двете страни. Обсъждани са въпроси на приложимото право, защитата на интересите на децата, издръжката, личните отношения, финансовите последици, по които се произнася френският или испанският съд. Изтъкна, че благодарение на адвокатската камара на Франция сега дейността и функциите на ЕСМ са по-познати на адвокатите и съдиите от района.

Г-жа Каролин Селейрон - Бюло, национално лице за контакт на Франция, посочи, че това е бил регионален проект на националната мрежа на Франция. Всяко подобно събитие изисква екипна работа, в която съгласно член 2, буква е) от Решението за ЕСМ, освен съдии участват и различни други правни професии. Във Франция това са съдебни изпълнители, нотариуси и адвокати. В допълнение са били представени и Министерство на правосъдието, както и Академията за обучение на съдии и съдебен персонал. Събирането им на едно място е било много важно и за всички е имало нова информация, защото темата за международните разводи е много актуална и сложна. Участието на представители и на ЕК е придало много по-голямо значение на семинара и е допринесло за обмен на практически опит.

3. Дейност на ЕСМ през 2014г.:

ЕК уведоми за следния планиран график на заседанията на ЕСМ и темите им през 2014

- Атина – Среца на Централните органи по Регламент № 4/2009 (13 март 2014г.), предшествана от конференция по въпросите на несъстоятелността (12 март 2014г.)

- Брюксел – Среца на ЕСМ посветена на Регламент № 1393/2007 (15/16 май 2014г.)
- Брюксел – Среца на ЕСМ в сътрудничество с Италианското председателство (3/4 юли 2014г.)
- Брюксел – Среца на Централните органи по Регламент "Брюксел Па" (25/26 септември 2014г.)
- Среца на ЕСМ (27/28 ноември 2014г.)

Част от присъстващите призоваха за повече рационалност при определяне на темите, които се предвиждат за една и съща среща (макар разпределена в два дни), защото по различните теми са компетентни различни експерти, а съставът на делегациите е ограничен. Посочиха, че при включване на много различни теми е трудно да се състави делегация.

ЕК поема ангажимент да вземе предвид тези забележки при организирането на следващите срещи.

4. Етап на развитие на Европейския електронен правен портал

Г-н Дик Хейманс, заместник началник на отдел В.2 – Наказателно право на ГД „Правосъдие“ и г-н Александър Иванчев, експерт в този отдел, информираха, че прехвърлянето на съдържанието на страницата на ЕСМ към Европейския електронен правен портал е приключило и през миналата седмица са били уведомен националните мениджъри на портала, че следва да осъществят проверка на съдържанието на поместените информационни брошури). Припомниха, че предстои изготвянето на информационна брошури относно законното извеждане на децата и относно наследяването, чието съдържание е съставено съвместно с Европейския съвет на нотариусите. Отбелязаха, че Ирландия и Франция не са номинирали мениджъри за контакт, а Италия и Румъния са номинирали такива, но те не са се регистрирали и призоваха тези държави за съдействие.

Изтъкнато беше, че не се наблюдават съществени проблеми с прехвърлянето на информацията от Европейския съдебен атлас. През м. януари 2014г. е започнало поместването на хърватските информационни брошури в Портала и техния превод.

Бе посочено, че ще се включат две нови опции за търсене - „намери адвокат“ и „намери нотариус“. По-комплексна е работата по т.нар. „Е-кодекс“, в която вече участват МП на много държави, включително Франция, Германия, Обединеното кралство, Италия и др. Целта на

програмата е да се осигури директен достъп до страниците на националните съдебни системи. Предвижда се по - нататък свързване на националните регистри (търговски, бизнес, по несъстоятелност). В рамките на тази програма ще се интегрира и страницата на ЕСМ по наказателни дела и на Евроджъст, защото целта е да се създаде „едно гише за европейското право“.

Направена беше и презентация на функцията в Европейския портал за електронно правосъдие „Намери адвокат“ (включени са регистри на 12 национални адвокатски асоциации, някои от които вече имат такива възможности за търсене, но само на националния език). Разработена е и функция „Намери нотариус“ с помощта на CCD и включва различни критерии за търсене (място на практиката, говорим език), която вече функционира в портала. Целта е при нужда от специалист /адвокат или нотариус/ в дадена държава - членка, владеещ определен чужд език, посредством тази функция да бъдат открити в съответната държава специалистите, владеещи този език.

Представена беше и системата „*ECLI*“, чиято цел е да въведе единен идентификатор за национална и европейска съдебна практика. В тази система всяко съдебно решение ще получава уникален номер, който остава за него завинаги. Предимствата са улеснен достъп до практиката (търсене, превод, групиране по теми). Съветът на ЕС в нарочните си заключения за „*ECLI*“ е препоръчал да се създаде база данни чрез т.нар метаданни (в момента се работи по събирането на данни от Съда на ЕС, Патентното ведомство и редица държави членки като Германия, Франция, Чехия, Словения, Финландия). В Европейския портал за електронно правосъдие ще има централизирана многоезична търсачка, чрез която ще може да се намира съдържанието на конкретни съдебни решения.

5. Етап на развитие на други приоритетни дейности на ЕСМ (доклад за дейността, законна лихва, Регламента за наследяването, Регламент №1393/2007, Практически наръчник по Регламент "Брюксел IIa")

Г-н Стефан Матик, от отдел А.1 – Гражданскоправна политика, ГД „Правосъдие“ посочи, че по някои от проектите не са получени отговори от всички държави членки. По завършените проекти е започнало поместването на информацията в Европейския портал за електронно правосъдие. По Практическия наръчник относно

прилагането на Регламент "Брюксел IIa" – работата по преработването му продължава, като са получени са коментари от 6 държави членки.

Възложено е и изследване относно на дейността на ЕСМ, което ще послужи за изработване на доклада относно дейността на ЕСМ, изискуем съгласно Решението за създаване на ЕСМГТД.

6. Практически наръчник за прилагане на гражданскоправните инструменти на ЕС при спорове в областта на международния транспорт

Г-жа Карен Вандекеркове, заместник-началник на Отдел А.1 - Гражданскоправна политика, ГД Правосъдие, посочи, че много заинтересовани лица са изразили мнение, че би било полезно да се изработи такъв наръчник, за да се подпомогне прилагането на гражданскоправните инструменти на ЕС в областта на международния транспорт (Регламент "Брюксел I" и Регламент "Рим I"). Обикновено договорите в областта на международния транспорт предвиждат приложимото право да е това по мястото на дейност на работодателя и работниците не са наясно, че имат права съгласно Регламент "Брюксел I" и Регламент "Рим I". Директивата за командироване на работници също създава определени правила, целящи избягване на т.нар „социален дъмпинг“. За да не се стига до такъв, необходимо е всички приложими правила да са познати на гражданите и на практиците. Г-жа Вандекеркове пое ангажимент да разпространи кратка писмена информация по въпроса, като обяви, че ще очаква коментарите на държавите членки по нея.

II. Засилване на Европейското правосъдие на основа на прилагането на правните инструменти на ЕС

1. Ефективно правосъдие за по-силна икономика

- Представяне на доклада относно прилагането на Регламент (ЕО) №861/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. за създаване на европейска процедура за иски с малък материален интерес, публикуван на 19 ноември 2013 и предложението за изменение на този регламент.

Г-н Яцек Гартска, Отдел А.1 – Гражданскоправна политика, ГД Правосъдие очерта основните проблеми, идентифицирани при прилагането на Регламента:

1. Ограничението на сумата до 2000 евро – бизнесът не използва процедурата, защото тя води до възстановяване на относително малка сума;
2. Ограничението на приложното поле на Регламента само до трансгранични случаи;
3. Различното прилагане на възможността за изслушване на страните в различните държави (принципно процедурата е писмена и само от съдията зависи дали да изслуша страните);
4. Ограниченото използване на новите технологии, включително на видеоконферентна връзка;
5. Само 10 държави членки (и пет германски провинции) са посочили, че ще приемат молби в електронна форма, а повечето от споровете произтичат от трансакции, направени по интернет, тъй като гражданите все по-широко използват интернет за покупки, за взаимоотношения с държавната администрация и др. Не е оправдано да не е допустимо подаването на молба по този начин.
6. Получени са много запитвания и оплаквания от граждани и дружества, че не може да се планират разходите за използването на процедурите в Регламента, защото липсва достъпна и ясна предварителна информация за размера на дължимите държавни такси.

Общото заключение е, че Регламентът функционира добре, но все още не е постигнал пълния си потенциал на прилагане, поради което и ЕК на 16.11.2013г. е предложила изменението му. Основните нови елементи в предложението са следните:

1. Увеличаване на прага от 2000 на 10 00 евро. 10 00 евро според ЕК е все още нисък праг не от гл.т. на потребителите, а на малкия и средния бизнес, защото едва ли той ще използва Регламента за по-малки суми. В обяснителния меморандум и в Оценката на въздействието са посочени доказателства и аргументи за реалната необходимост от увеличаване на сумата. Същевременно не се нарушават някои от процесуалните гаранции, които дори се подобряват в предложението.
2. Определението на трансграничен случай се изменя
3. Изрично е уредено използването на новите технологии. Предвижда се електронно връчване – като е отчетено

фактичкото развитие включително в контекста на Е-кодекса, но без да се създава задължение за държавите членки. Все пак е направена един вид корекция като на първо място при избора на вида връчване са поставени не нормалните пощенски услуги, а електронната поща.

4. Включени са и определени правила относно съдебните такси – не се предлага хармонизация на вида и размера, но се предлага въвеждане на минимален стандарт (прекалено висока съдебна такса ще се счита такава, която възлиза на повече от 10% от цената на иска). Предлага се и минимум, който да не е повече от 35 евро.

Франция посочи, че в предварителен план вижда проблем с изменението на определението за трансграничен случай.

Холандия отбеляза, че принципно подкрепя целта на предложението. Посочи, че 10 000 евро не е притеснителен праг, защото установеният на национално равнище праг вече е 5 000 евро. Заяви, че използването на информационните технологии също следва да се насърчава, но има сериозни възражения по предвиждането на максимум на съдебните такси. Подчерта, че това предложение не попада в обхвата на член 81 от Договора за функционирането на ЕС.

Обединеното кралство изтъкна, че винаги е подкрепяло това производство и желанието му е то да работи по-добре, но при реализирането на това желание трябва да има съобразяване с ДФЕС. Посочи, че има притеснения във връзка с изменението на определението за трансграничен случай, както и с предлаганите граници за съдебните такси. Изтъкна, че има и практически проблем във връзка с държавите членки, които не участват в еврозоната (при променящи се обменни курсове).

Испания също приветства принципно инициативата (увеличаването на прага, използването на новите технологии и изменението на дефиницията за трансграничен случай), включително посочи, че счита за разумно да има минимално равнище на хармонизация във връзка със съдебните такси. Посочи обаче, че е необходимо да се изследва реалното въздействие върху съдебните системи, тъй като в Испания например исковете с ниска стойност представляват 40% от делата.

Италия посочи, че също е наясно с проблемите по прилагането на този регламент и затова намира инициативата на ЕК за интересна.

Позицията на държавите членки ще бъде изразена в специалната работна група на Съвета и затова в този формат може да се обменят само предварителни становища. В този контекст отбеляза, че увеличаването на прага на 10 000 евро може да доведе до трудности, защото ще наложи изменение на компетентността (в момента в Италия прагът е 5 000 евро). Заяви, че използването на новите технологии трябва да се насърчава, но не бива да се предвижда задължително използване на видеоконференциите (в Италия те се използват преди всичко в наказателното производство).

Чехия изрази мнение, че увеличаването на прага на 10 000 евро е доста съществено. Подчерта още, че използването на видеоконференциите не трябва да е задължение за държавите членки.

Гърция посочи, че първото заседание по това предложение ще се проведе под нейно председателство на 4 февруари 2014 и се надява преговорите да напреднат през първата половина на 2014 г.

Господин Гартска подчерта, че ЕК е била водена от идеята за пропорционалност. Определението за трансграничен случай е предложено от ЕК с цел улеснение на малките предприятия, които не винаги имат юрисконсулти.

Уточни, че не предлага използване единствено на видеоконференции, макар че цената на оборудването за тях или за електронното връчване ще е много по-малка от заплащането на ангажирания човешки труд.

По отношение на съдебните такси посочи, че обстоятелството, че не всички държави използват евро, не следва да бъде пречка (в крайна сметка прагът и сега е изразен в евро).

Обединеното кралство опонира, че двата въпроса не са сравними, защото цената на иска се определя в евро в деня на подаване на иска, а за съдебната такса ще има различни стойности всеки ден.

Господин Гартска поясни, че в близките дни ЕК ще публикува подробно изследване с голям брой статистически данни. По отношение на вътрешната компетентност и разпределението □, изрази мнение, че това са технически въпроси, които са лесно разрешими, защото и сега различните държави членки са намерили различни разрешения.

- Представяне от ЕК на Доклада □ до ЕП и Съвета относно прилагането на Регламент (ЕО) № 1393/2007 на Европейския парламент и на Съвета относно връчване в държавите членки на

съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела

Г-н Пол Сирани, от отдел А.1 – Гражданскоправна политика, ГД „Правосъдие“ представи накратко доклада на ЕК по Регламент № 1393/2007. Открий следните основни елементи:

- Задължителен характер на Регламента (Съдебна практика на Съда на ЕС: Решение С-325//11 по дело Adler: когато адресатът на документа пребивава в друга държава членка, връчването на съдебен документ трябва обезателно да бъде извършено в съответствие с изискванията на регламента). ЕК има впечатлението, че не всички законодателства на държавите членки предвиждат това.

- Регламентът не се прилага, когато адресът на получателя е неизвестен. В този контекст са видими проблеми. Понякога документи се предават с очакването, че централните органи, създадени по силата на член 3, ще окажат съдействие за локализирането на адресата. Като алтернатива се използва Регламент (ЕО) №1206/2001, за да бъде намерен на адреса на лицето, на което трябва да се връчи документа. Този метод обаче е критикуван поради своята сложност, тъй като два различни правни инструмента трябва да бъдат използвани с единствената цел да бъдат връчени документи.

- Роля на Регламента при гарантиране правото на защита – членове 8, 9 и 10 са важни при общото премахване на екзекватурата. Има правна несигурност поради различните национални правила за връчване на документи. От тази гл.т. се поставя въпросът за въвеждане на минимални стандарти.

Изводът на ЕК е, че като цяло регламентът се прилага добре и е постигнал целта си за увеличаване на правната сигурност при трансграничното връчване на документи, както и за по-бързото и ефикасно предаване на документи между държавите членки. Независимо от това следва да се обърне внимание на някои елементи, за да се прецени дали и как системата за връчване между държавите членки може да бъде подобрена. Поради това ЕК планира да стартира публична дискусия и следващият състав на ЕК ще вземе политическо решение дали да се направи законодателно предложение (въпросът е по-скоро кога, а не дали).

- Етап на развитие по Европейския подход към фалита и несъстоятелността

Г-жа Михаела Карпус Карсеа, от отдел А.1 – Гражданскоправна политика, ГД „Правосъдие“ представи накратко работата на отдела по

въпроса за необходимостта от хармонизация на националното право в областта на несъстоятелността. Припомни, че на 12 декември 2012г. ЕК оповести Съобщение за нов европейски подход към фалита и несъстоятелността на предприятията. По първото предложение от това съобщение – за изменение на Регламент № 1346/2000 (Несъстоятелност I) – вече се работи в Съвета. Втората част от съобщението предвижда да се представи ново законодателно предложение за минимална хармонизация на националните законодателства по отношение подхода към бизнеса, като целта е да се защитят и законосъобразните правни очаквания на кредиторите, а не само да се подпомогнат длъжниците.

Анализът на ЕК показва, че 2000 фирми годишно фалират, което означава 1,7 милиона загубени работни места, а 50% от предприятията не оцеляват първите пет години след създаването си. Европейският интерес се поражда от обстоятелството, че една от четири несъстоятелности е с трансграничен характер. Подчерта, че Вътрешният пазар способства за свободното движение на гражданите и на фирмите, но и инвеститорите трябва да се чувстват комфортно и затова са необходими известни единни правила.

В периода юли - септември 2013г. е проведена обществена консултация и са получени повече от 200 отговора от различни заинтересовани лица. Почти 70% от отговорилите са били в подкрепа на хармонизирането на определени аспекти, свързани с установяването, последиците и съдържанието на плана за оздравяване, а около 75% са се съгласили, че намаляването на сроковете за погасяване на дълга ще бъде полезно. Като основни области, в които е необходимо подобряване са посочени разноските на производствата и ефективността на съдилищата. Голям брой от отговорилите са посочили, че има необходимост от премахване на различията в условията за откриване на производства по несъстоятелност.

В допълнение ЕК е възложила на INSOL Europe изготвянето на сравнително правно изследване, в което се изследват производствата по несъстоятелност на всички 28 държави членки и са включени препоръки.

Уточни, че работната програма на ЕК за 2014г. предвижда „законодателно/незаконодателно предложение“ в тази област и все още не е взето политическото решение. В момента се изготвя оценка на въздействието и ако се установи необходимост за целите на Вътрешния

пазар, ще се премине към законодателно предложение. В него ще бъдат взети предвид всички становища на държавите членки.

2. Право на ЕС в областта на защитата на потребителите

Господин Гьоста Петри, заместник-началник на отдел А.3, ГД“Правосъдие“ –представи накратко работата на ЕК в областта на правото на потребителите:

- Предложение от 9 юли 2013г. за изменение на **Европейската директива от 1990г. относно пакетните туристически пътувания**. Директивата от 1990г. служи като основа за защитата, която се предоставя на почиващите от ЕС. Тя гарантира всеобхватна защита на потребителите, които резервират предварително договорени пакетни почивки, включващи комбинации от полети, хотели или коли под наем. Защитата включва правото на купувачите да получават цялата необходима информация, преди да подпишат договора, също и гаранцията за репатриране, в случай че туроператорът изпадне в несъстоятелност. Реформата е в отговор на радикалната трансформация на пазара на туристически услуги. Все по-често гражданите играят по-активна роля при организирането на своите ваканции според конкретните си изисквания, по-специално като използват интернет, за да комбинират отделни туристически услуги, вместо да избират от готови пакети от брошура. Според ЕК е трудно досегашните правила да се прилагат в епохата на интернет, когато потребителите все по-често резервират персонализирани пакетни почивки онлайн (от един търговец или от няколко свързани търговци), при което купувачите не са сигурни дали могат да разчитат на защита, а търговците не са наясно със своите задължения. Поради това актуализацията на правилата от 1990г. има за основна цел да пригоди Директивата относно пакетните туристически пътувания към цифровата епоха. Според ЕК това означава, че още 120 милиона потребители, които купуват персонализирани туристически услуги, също ще бъдат защитени с Директивата. Освен това реформата повишава защитата на потребителите чрез увеличаване на прозрачността и засилване на защитата при възникването на проблеми. Предприятията в сектора също ще се възползват от реформата, тъй като Комисията премахва някои остарели изисквания за информация, като например за препечатката на брошури, както и гарантира, че националните схеми за защита от несъстоятелност се признават зад граница.

По време на Литовското председателство са проведени интензивни консултации и е постигнат общ подход на Съвета. Очаква се споразумение с ЕП на първо четене през м. март 2014 г.

- Предложение за Директива на ЕП и на Съвета относно някои правила за уреждане на искове за обезщетение по националното право за нарушения на разпоредбите на правото на държавите членки и на Европейския съюз в областта на конкуренцията

Г-жа Де Смијтер, и.д. началник на отдел А.6 – ГД Конкуренция, представи накратко работата по това предложение и същността му. ЕК е внесла предложението за Директива на 9 юни 2013г., а Съветът е постигнал общ подход по проекта в края на 2013г. През м. януари 2014г. отговорните комисии на ЕП са приели позиции.

Подчерта, че предявяването на искове за обезщетение вследствие на нарушение на член 101 или член 102 от ДФЕС представлява важна област от прилагането от страна на частноправни субекти на правото на ЕС в областта на конкуренцията. От прякото действие на забраните, заложи в членове 101 и 102, следва, че всяко лице може да предяви иск за обезщетение във връзка с понесени вреди, когато е налице причинно-следствена връзка между вредата и нарушаването на правилата за конкуренция на ЕС. Страните, понесли вреди, трябва да могат да поискат обезщетение не само за действително понесените загуби, но и за ползите, от които са били лишени (пропуснати ползи) плюс лихви. Обезщетенията за вреди, произтичащи от нарушаване на правилата за конкуренция на ЕС, не могат да бъдат присъдени чрез правоприлагане от страна на публичните органи. Присъждането на обезщетение е извън обхвата на компетентност на Комисията и националните органи за закрила на конкуренцията и попада в компетентността на националните съдилища. Следователно спазването на правилата за конкуренция на ЕС се гарантира чрез стриктно прилагане на тези правила от страна на Комисията и националните органи за закрила на конкуренцията в съчетание с прилагане от страна на националните съдилища.

Целта на предложението е да се гарантира ефективно прилагане на правилата за конкуренция на ЕС чрез оптимизиране на взаимодействието между прилагането от страна на публичните органи и от страна на частноправни субекти на правото в областта на конкуренцията; и гарантиране, че страните, понесли вреди вследствие

на нарушение на правилата за конкуренция на ЕС, могат ефективно да получат пълно обезщетение за тези вреди.

Подчерта, че още през 2005г. Комисията е определила в своята Зелена книга относно исковете за обезщетение за вреди при нарушаване на антитръстовите правила основните пречки за постигане на по-голяма ефективност в тези производства. Днес тези пречки продължават да са налице в голяма част от държавите членки и са свързани със:

- събиране на доказателствата, необходими за доказването на дадена претенция;
- липса на ефективни механизми за колективна защита, по-специално за потребителите и малките и средните предприятия;
- липса на ясна доказателствена стойност на решенията на националните органи за закрила на конкуренцията;
- възможност да се предяви иск за обезщетение, след като орган за защита на конкуренцията е установил нарушение; и
- определянето на размера на вредата при нарушаване на антитръстовите правила.

Освен тези конкретни материални пречки за ефективно обезщетение съществуват големи разлики по отношение на националните законови правила, уреждащи исковете за обезщетение за нарушения на антитръстовите правила, и тези разлики в действителност са се задълбочили през последните години. Те могат да доведат до правна несигурност за всички страни, участващи в производствата по искове за обезщетение, което на свой ред води до неефективно прилагане от страна на частноправните субекти на правилата за конкуренция, особено в трансгранични случаи.

Държавите членки ще имат на разположение две години за въвеждане на Директивата и това ще наложи сътрудничество на националните съдилища с ЕК.

В този контекст насърчи членовете на ЕСМ да проучат и анализират внимателно член 15:

„Искове за обезщетение от ищци от различни равнища на веригата на доставки

1. Държавите членки гарантират, че когато оценяват дали е удовлетворено изискването за доказателствената тежест, произтичащо от прилагането на член 13, националните съдилища, сезирани по иск за обезщетение, надлежно вземат под внимание:

а) искове за обезщетение, които са свързани със същото нарушение на правото в областта на конкуренцията, но са заведени от ищци от други равнища на веригата на доставки; или

б) решенията по тези искове.

2. Настоящият член не засяга правата и задълженията на националните съдилища

съгласно член 30 от Регламент (ЕС) № 1215/2012.“

III. Инициативи в областта на семейното право

- Представяне на резултатите от Осмия европейски форум относно правата на детето

Г-жа Йоанна Сердинска, отдел А.1 „Гражданскоправна политика“ и г-н Александър Хефманс, отдел С.1 - "Основни права и права на детето" ГД „Правосъдие“ представиха накратко резултатите от Осмия европейски форум относно правата на детето, проведен на 17-18 декември 2013 г. в Брюксел. Подчертаха, че Европейският форум е ежегодна конференция, организирана от ЕК, в която участват ключови представители на европейски институции, държави членки на ЕС, омбудсмани, международни организации, НПО и др.. В тази платформа се обменят идеи и добри практики по важни въпроси, свързани с правата на децата.

На Осмия форум е обсъдена необходимостта от интегрирани и координирани системи в различни области на политиката за защита правата на децата. Форумът се е фокусирал върху обмена на добри практики в конкретни области и е допринесъл да се работи върху насоките на ЕС в подкрепа на интегрирани системи за защита, като се вземат предвид нуждите от защита на всички деца.

Проведени са паралелни сесии, на които са обменени идеи относно ролята на системите за закрила на детето: гарантиране на най-добрите интереси на детето в случай на отвлечане на дете от родител; посрещане на потребностите на децата в движение; защита на децата от насилие - тормоз и кибертормоз.

Във връзка с подготовката на Деветия форум, който ще се концентрира върху правосъдието за деца, до държавите членки са изпратени въпроси във връзка със статистиката за съдебни производства с участието на деца

- Семейна медиация– дейност на РГ на ЕСМ по медиацията

Г-жа Барбара Гайзе, Белгийска федерална комисия по въпросите на медиацията и **г-жа Флоранс Борси**, национално лице за контакт на Белгия, представиха накратко резултатите на РГ по медиация, като подчертаха, че през 2013 г. са разпространени извънредно полезни материали свързани с медиацията. Посочиха, че дейността на работната група към Хагската конференция по международно частно право /ХКМЧП/ относно признаването и изпълнението на медиационни споразумения, е насърчила работната група на ЕСМ също да засили своята дейност. Установена е необходимост от повишаване на информацията за гражданите, които да се възползват пълно от възможностите на медиацията като алтернативно средство за разрешаване на спорове и следователно трябва да продължи публикуването и актуализирането на информация в тази връзка в Европейския електронен правен портал.

Проект "Укрепване на международното съдебно сътрудничество по дела свързани със задължения за издръжка"

Г-н Филип Лорти, Първи секретар в ПБ на ХКМЧП представи резултатите от проекта, финансиран от ЕК в рамките на програмата „Гражданско правосъдие“, в който ХКМЧП е била партньор с МП на Румъния. Изработен е Наръчник съдържащ общо въведение в темата, което е много полезно за съдиите като дидактичен инструмент; сравнение между изискванията на Регламент № 4/2009 и Хагската конвенция за международното събиране на издръжка на деца и на други членове на семейството; референции към румънското право и конкретни примери. В продължение на 18 месеца са обучени повече от 150 съдии и представители на други юридически професии в Румъния. Проведен е и тридневен заключителен семинар с 8 презентации по различни теми и с казуси. Във всеки модул е имало поне по двама чуждестранни съдии от държавите членки, което е направило дискусиите много полезни. Изготвена е и информационна брошура за гражданите с основни елементи от процедурата и достъпността □. Резултатите от този много успешен проект са публикувани на интернет страницата на МП на Румъния и на страницата на ХКМЧП. Електронната версия ще бъде предоставена на ЕСМ. Всяка държава може да използва този Наръчник и да го преведе на своя език.

Г-жа Виана Онача, национално лице за контакт на Румъния, подчерта, че Регламент № 4/2009 и Хагската конвенция са много близки, поради което създаването на съвместен Наръчник е било много подходящо.

Отправи специална благодарност към ЕК и Хагската конференция по международно частно право.

В отговор на запитвания на държавите членки относно възможността за превод от

страна на ЕК на всички езици, както и относно авторското право, ЕК посочи, че ще има повече информация по време на предстоящата конференция в Атина.

- Дейност на Работната група на ЕСМ относно дължимите суми за издръжка
Представяне на проекта на формуляр относно дължимите суми за издръжка

Г-н Ботон Селеш (МП на Унгария) посочи, че формулярът по член 20 Регламент № 4/2009 е разработен от РГ към ЕСМ и все още не е одобрен в окончателен вид.

Във връзка с предстоящата среща на Централните органи по Регламент № 4/2009 на 13 март 2014г. в Атина, ЕК уведоми, че в следващите дни ще изпрати покани и работни документи. Програмата ще включва анализ на дейността на Централните органи през 2013г. и дискусии по важни въпроси от регламента. Ще бъдат проведени и двустранни срещи между Централните органи.

Гр.София

Изготвил:

28.02.2014г.

/В. Николова/